

Det Europæiske Netværk for Post- traumatisk Stress Træning & Praksis

www.tentsproject.eu

Samfundsinterventioner

Dean Ajdukovic

Læringsmål

- Efter fuldførelsen af dette modul bør deltageren være i stand til:
 1. At beskrive indvirkningen af traumatiske begivenheder på samfundsniveau
 2. At beskrive specifikke tilgange til effektive samfundsinterventioner
-

Indhold

- Hvad er samfundsbaserede interventioner?
 - Indvirkningen af traumatiske hændelser på samfundsniveau
 - Stadier af genopbyggelse af samfund påvirket af katastrofer
 - Sårbare grupper der kræver særlig opmærksomhed
 - Specifikke tilgange til effektive interventioner for samfundet
-

Hvad er samfundsbaserede interventioner?

- Aktiviteter der faciliterer normaliseringen af socialt, familiemæssigt og individuelt psykologisk funktionsniveau i et samfund, der er påvirket af en katastrofe med henblik på at:
 - Fremme en følelse af sikkerhed, selvstændiggørelse af selv og samfund, forbundethed blandt samfundsmedlemmer, øge håbet om heling af individer og samfund
 - Give støtte og behandling til folk med problemer ift. funktionsniveauet i familien, på arbejdet eller socialt
-

Effekten af traumatiske begivenheder på et katastroferamt samfund

- Ødelagte hjem og fragmenterede samfund gør overlevende meget sårbare → sikkerhed skal prioriteres
- Det primære fokus for overlevende er at finde savnede familiemedlemmer
- Overvældende krav om støtte, når de sædvanlige sociale netværk er i opløsning → behov for omgående og organiseret psykosocial støtte og omsorg

Effekten af traumatiske begivenheder på et katastroferamt samfund

- Tab af arbejde og mulighed for at støtte egen familie øger hjælpeløshed
- Folk er bekymrede over at samfundet ikke vil blive genoprettet, hvilket øger håbløsheden
- Folk kan opleve et tab af kontrol over deres eget liv
- Sandsynlig stigning af vold i hjemmet, børnemishandling og stofmisbrug

Stadier for genopbygning af samfundet efter en katastrofe

Første stadie (inden for den første uge) -
folk udviser:

- Overvældende følelser af frygt, skræk og angst
 - Tankeforvirring
 - Adfærdsmæssig disorganisering og problemer med at tage beslutninger
 - Bekymret over andres velbefindende
-

Stadier for genopbygning af samfundet efter en katastrofe

Andet stadie (inden for den første måned):

- Stærke følelsesmæssige bånd og empati blandt overlevende, ikke-ofre og hjælpere
 - Massiv hjælp fra autoriteter og andre samfund samt opmærksomhed fra medier hjælper folk til at føle sig forbundet og opleve støtte
-

Stadier for genopbygning af samfundet efter en katastrofe

Tredje stadi (flere måneder efter katastrofen):

- Interessen og støtten fra det større samfund falder, hvilket efterlader de overlevende i det påvirkede samfund med en følelse af at være alene i kampen om generhvervelse og genopbygningsproblemer
- Folk klager ofte over forskellige behov, der som lovet, ikke er blevet opfyldt, herunder omsorgen for dem der lider efter traumet

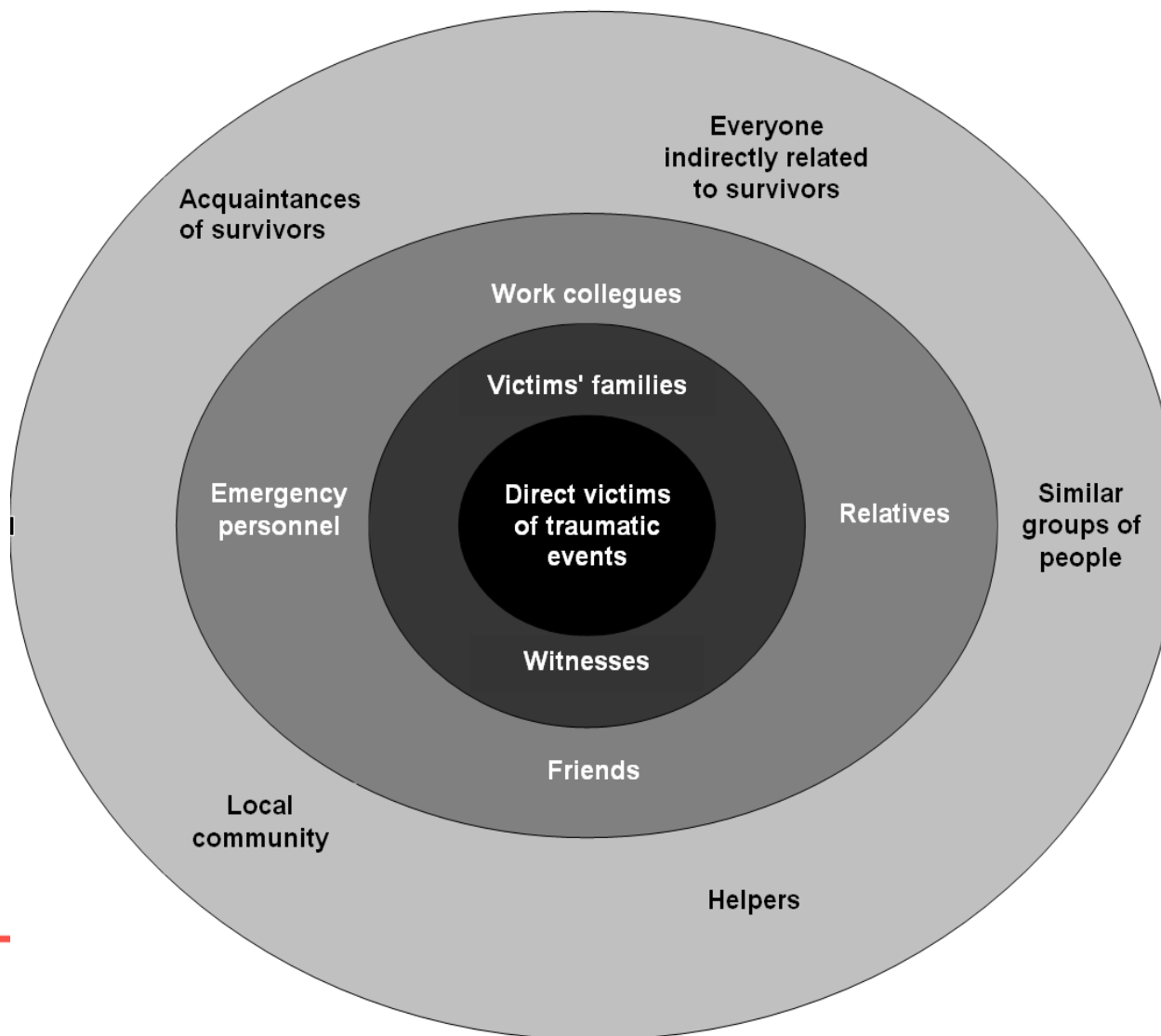
Samfundet forventer af katastrofens overlevende og de traumeramte lokalsamfund at de:

- Starter med at fungere normalt så hurtigt som muligt
 - Ser frem til det hårde arbejde med at genopbygge deres hjem og liv, ser dette som en udfordring
 - Efterlader deres lidelser sammen med de traumatiske hændelser og symptomer
-

Målgrupper for samfundsinterventioner

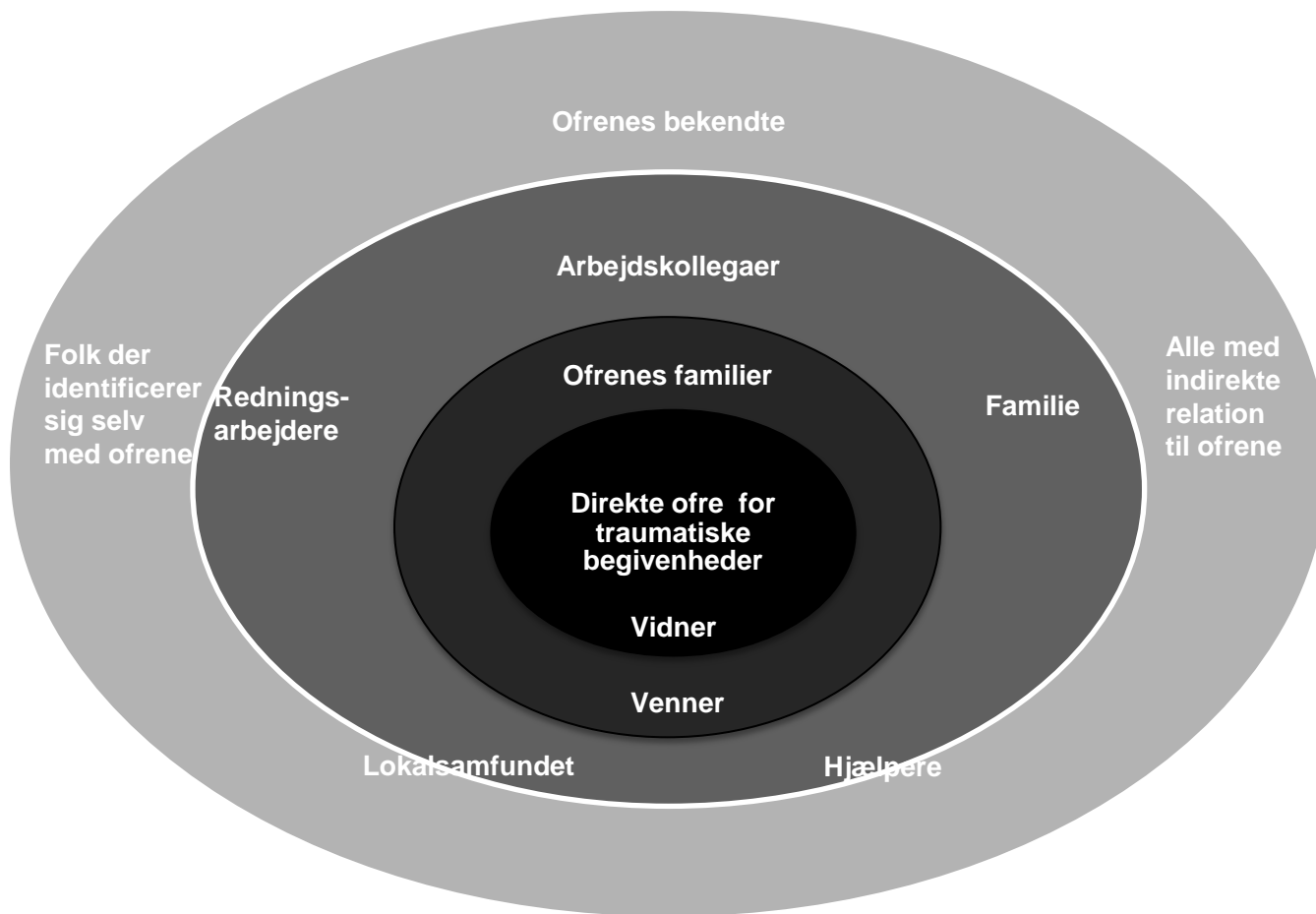
- Sårbarhedscirkler inkluderer folk der i forskellig grad har været udsat for traumatiske oplevelser og katastrofer:
 - Dem der er direkte involverede samt deres familier
 - Vidner, venner og andre berørte
 - Nødhjælpspersonale og hjælpere
 - Disse grupper bør have adgang til en række psykosociale omsorgsinterventioner
-

Circles of Vulnerability

Sårbarhedscirkler

(Dansk version)

Sårbare grupper der kræver særlig opmærksomhed

- Børn og unge, da deres udvikling kan påvirkes af udsættelse for traumer og ekstreme lidelser
 - Ældre, som i højere grad er afhængige af andre mennesker for hjælp til en række opgaver
 - Gravide kvinder og familier med kun en forælder, som er mere afhængig af organisatorisk støtte fra familien
-

Sårbare grupper der kræver særlig opmærksomhed

- Folk med kroniske lidelser kan have behov for særlig medicinsk opmærksomhed eller hjælp til at få adgang til servicefunktioner
 - Børn og unge uden forældremæssig støtte og supervision
 - Folk med helbredsrelaterede diætbehov
 - Folk som ikke forstår sprog, procedurer, juridiske forhold (fx. indvandrere, medlemmer af minoritetsgrupper)
-

Børn og unge har øget behov for omsorg

- Samfund og familier fokuserer på at genopbygge infrastruktur, hjem og job, hvilket tager det meste af deres tid og energi. Hermed overses det øgede behov for støtte og omsorg blandt børn og unge
 - Særligt belastede forældre overser let de øgede følelsesmæssige behov hos børn og unge, og giver for lidt støtte, indtil de psykologiske og/eller adfærdsmæssige problemer eksternaliseres
-

Social støtte efter katastrofer

- Social støtte inkluderer: at give information, hjælpe med praktiske gøremål og møde sociale og følelsesmæssige behov
 - Efterhånden som de basale behov bliver imødekommet (mad, vand, ly og sikkerhed), mindskes de psykologiske forsvar, og virkeligheden kan forekomme så overvældende, at folk bliver følelsesløse og føler sig magtesløse og ude af stand til at tage beslutninger og opretholde aktiv coping
-

Samfundsbaserede interventioner bør øge mestringsstrategier:

- På individniveau: at håndtere de forstyrrende posttraumatiske reaktioner og integrere de traumatiske oplevelser og tab
 - På samfundsniveau: at finde kulturelt acceptable måder at håndtere tabene på samt at etablere et sikkert miljø, som kan bidrage til heling
-

Specifikke tilgange til samfundsinterventioner:

- Praktisk hjælp givet på empatisk vis
 - Emotionel støtte og hurtig indsats til beroligelse af særligt belastede personer
 - At give information (fx. finde familiemedlemmer, skaffe adgang til bolig, mad, sociale ydelser, adgang til sundhed, psykologiske, juridiske servicer)
 - Praktisk støtte (fx. give bolig, mad, finansielle ydelser, genopbygge infrastruktur)
-

Specifikke tilgange til samfundsinterventioner:

- Beskæftigelse (fx. genoptræning for at øge beskæftigelse og selvstændighed)
 - Facilitere fælles støtte og specielle interessegrupper
 - Etablere psykosociale støtteinterventioner til de påvirkede befolkningsgrupper
 - Organisere mindehøjtideligheder og bygge monumenter med aktiv deltagelse af katastrofens overlevende
-

Samfundsinterventioner: At give information

- Opstille informationscentre for overlevende og omsorgsgivende med webside og telefonsvarerservice
 - Udsendelse af information til ofre, familiemedlemmer og hjælpepersonale
 - Kontaktdetaljer til autoriteter og ydelser, der er ansvarlige for forskellige aspekter af katastrofeindsatsen
-

Samfundsinterventioner: At give information

- Uddannelse omkring psykosociale konsekvenser ved katastrofer
 - Information omkring forskellige tilgængelige helbredstjenesteydelser og henvisningsprocedurer
 - Indsamle og analysere ofres spørgsmål og skaffe svar
-

Samfundsinterventioner: Materiel indsats og ydelser

- Identifikation af mennesker og familier, der har behov for og er berettiget praktisk støtte og ydelser
 - Udbredelse af information til disse mennesker
 - Organisere ordentlige og transparente hjælpeindsatser
 - Yde juridisk rådgivning omkring forsikring og kompensation
-

Samfundsinterventioner: Bolig og genopbygning

- Genopbygningen af boliger og infrastruktur er essentiel ift. at bringe befolkningen tilbage til deres originale samfund efter en katastrofe
 - At give adgang til byggematerialer, lån og know-how faciliterer genopbygningen af samfundet
 - Genopbygning af institutioner (skoler, sundhedsklinikker, kommunale kontorer) er essentiel for normalisering af dagligdagen
-

Samfundsinterventioner: Skabelse af arbejdspladser

- At træne og genoptræne folk mhp. at øge deres kvalifikationer og konkurrence-dygtighed på jobmarkedet
 - Skatteplaner, der stimulerer investeringer i det påvirkede samfund
 - Kommunale indsatser, der primært hyrer folk med dårlige muligheder for beskæftigelse
 - Ydelse af lån til opstart af en lille forretning eller indkøb af udstyr til landbrug
-

Samfundsinterventioner: Psykosociale indsatser

- Psykoedukation omkring 'normale reaktioner på unormale situationer' for særlige grupper (fx. børn, unge, ældre, forældre, lærere, socialarbejdere)
 - Støttegrupper fokuseret på specielle interesser, baggrund eller oplevelser (fx. overlevende, der har mistet familiemedlemmer, familier med savnede familiemedlemmer)
 - Uformelle og kreative fritidsaktiviteter, der gør brug af lokale traditioner og kultur
-

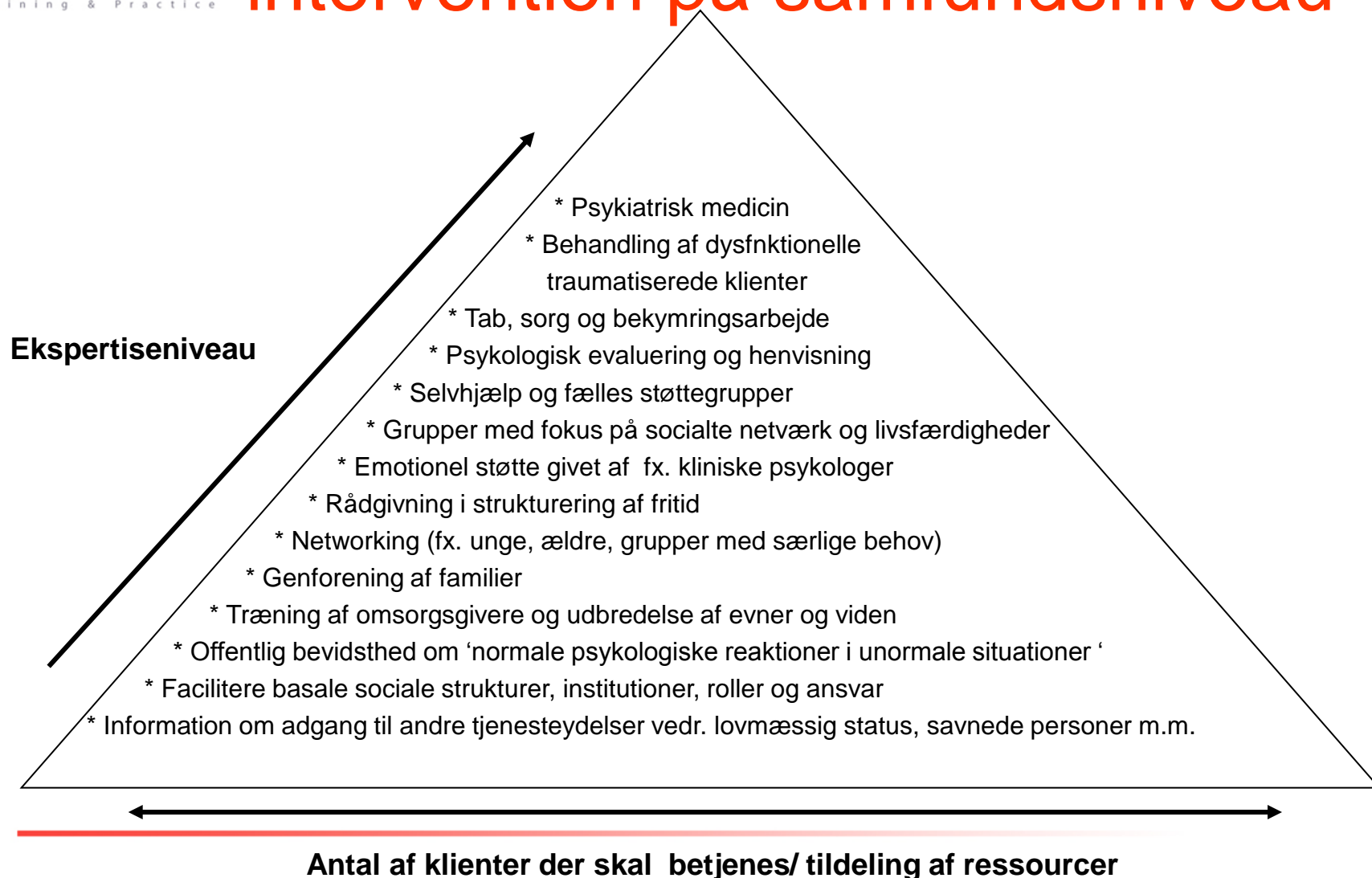
Samfundsinterventioner: Psykosociale indsatser

- Identifikation og henvisning af individer med nedsat posttraumatisk psykologisk funktionsniveau
 - Psykologisk rådgivning, sorgarbejde
 - Støtte og rådgivning givet af fx. psykologer til personalet i samfundsinstitutioner (skoler, væresteder, kirker, ungdomsklubber m.m.) mhp. at genetablere normale rutiner og genoptage arbejdet med meget belastede brugere
-

Samfundsinterventioner: Psykosociale indsatser

- Rådgivning af autoriteter i samfundet ift. mentale helbredsproblemer
 - Etablering af netværker med relevante samarbejdspartnere i samfund med lignende oplevelser
 - Udvikling og etablering af evalueringsprocedurer til at demonstrere indsatsens effektivitet og pålidelighed
-

Pyramidemodel af psykosocial intervention på samfundsniveau

Samfundsinterventioner: Udvikling af lokale psykologiske indsatser

- Træning af lokale omsorgsydere til i stigende grad at overtage ansvaret for de psykosociale tjenesteydelser
 - Dette er nøglen til at sikre en varig indsats, som er nødvendig i flere år efter katastrofen → udefrakommende hjælp er altid tidsbegrænset
-

Hensyn til hjælpepersonale: Personalerelaterede spørgsmål

- På grund af høj arbejdsbyrde, svære arbejdsbetingelser og et stort antal belastede personer, er det psykosociale personale udsat for høje niveauer af arbejdsrelateret stress og sekundær traumatisering
 - Der bør etableres procedurer, der hjælper med at forebygge udbændthed (regelmæssig supervision, konsultation med kolleger og udefrakommende konsulenter, mulighed for professionel vækst og skabelse af en støttende holdånd)
-

Overvej tiden

- samfundsinterventioner i kølvandet på en katastrofe kræver tid for at kunne give resultater
 - Den påvirkede befolkning er meget belastet og ofte utålmodig efter at se forbedringer i eget helbred og velbefindende såvel som genopbygningen af samfundet
 - De involverede i samfundsbaserede interventioner må konstant håndtere to modstridende krav: de skal arbejde hurtigt og være tålmodige.
-